

Ministerie van Financiën
t.a.v. de [REDACTED]
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Hilversum, 5 september 2014

Geachte heer [REDACTED]

Zoals al aangekondigd dienen wij hierbij namens RTL Nieuws - onderdeel van RTL Nederland - een verzoek in op grond van de Wet openbaarheid bestuur (Wob). De machtiging op grond waarvan deze procedure wordt gevoerd zit in de bijlage bij deze mail. Dit verzoek richt zich op openbaarmaking van de Miljoenennota 2015, zoals die door/namens de Ministerraad aan de Raad van State is verzonden. Gegeven het zwaarwegend maatschappelijk en politiek belang, en het journalistieke of persbelang bij spoedige toegang tot informatie, verzoeken wij om een zorgvuldig gemotiveerde beslissing en verstrekking binnen twee dagen, doch uiterlijk op dinsdag 9 september aanstaande, om 12.00 uur.

Hieronder treft u een toelichting op het verzoek. Met het oog op onze procespositie - in deze procedure, én in een eventueel te overwegen (civiel) vervolg - verzoeken wij u in uw beslissing nadrukkelijk in te gaan op aanvaarde jurisprudentie over het 'journalistiek belang' bij openbaarheid (LJN BO4703), en het 'gerechtvaardigde' persbelang bij 'spoedige openbaarmaking van actuele informatie' (UTR 13/3393, 13/3392, 13/3896, 13/3570). Dit belang bij toegang tot informatie voor een 'social watchdog' volgt ook uit EVRM-jurisprudentie. In deze context verwijzen wij ook naar art. 6, eerste lid Wob, waarbij als uitgangspunt geldt dat op een verzoek door een bestuursorgaan 'zo spoedig mogelijk' wordt besloten. Voorts wijzen wij op de omstandigheden dat er sprake is van 1. Onverwijfde spoedeisendheid, 2. dat het gevraagde direct beschikbaar is, 3. dat het gevraagde verstrekbaar is (er hoeven geen ambtelijke beperkingen in aangebracht te worden) en 4. dat een beroep op uitzonderingsgronden o.i. in redelijkheid voor een rechter geen stand zal kunnen houden.

De spoedeisendheid in deze procedure volgt onder meer uit het maatschappelijk debat dat thans gevoerd wordt over kabinetsmaatregelen, waarbij het grote publiek niet in staat is zich een gegrond oordeel te vormen vanwege de politiek gekleurde 'communicatie', én gegeven het politieke verzoek om openbaarmaking. Een verzoek door de SP-fractie in de Tweede Kamer om openbaarmaking is door de Minister-president afgewezen; dit verzoek werd gisteren bij de Regeling der werkzaamheden gevolgd door een verzoek van de fracties van SP, PVV, GroenLinks, PvdD en 50plus/Klein.

In de afwijzing van het verzoek van de SP verwees de Minister-president naar de Grondwetsartikelen 65 en 105. Deze artikelen doen voor toepassing van de Wob niet terzake; artikel 65 ziet slechts op de 'uiteenzetting' die de Koning op Prinsjesdag geeft, artikel 105 op het gegeven dat kabinetsplannen op de derde dinsdag aan de Staten-Generaal worden aangeboden. Nu er geen sprake is van een uitputtende, wettelijke regeling die de Wob terzijde schuift, geldt de Wob onverkort.

Daarbij betrekken wij de stelling dat geen der uitzonderingsgronden van de Wob aan de orde kunnen zijn: de eenheid van de Kroon is niet in het geding, noch de veiligheid van de staat et cetera. Indien en voor zover u zou overwegen een beroep te doen op eerste kennisgeving door de geadresseerde, verzoeken wij u het volgende te overwegen. Voor zover een dergelijk beroep de Raad van State zou betreffen, wijzen wij erop dat vorig jaar een wetsvoorstel van het ministerie van VWS op grond van de Wob openbaar is gemaakt toen het ter advisering aan de Raad van State werd verzonden; gelijktijdig werd het betreffende wetsvoorstel naar het parlement gestuurd, na een verzoek daartoe van een aantal fracties. Voor zover een dergelijk beroep de Staten-Generaal zou betreffen als eerst geadresseerde, wijzen wij erop dat openbaarmaking op grond van de Wob zeer wel mogelijk is door gelijktijdige verstrekking aan het parlement, dan wel het parlement vlak daarvoor in te lichten, conform hierboven beschreven. In termen van Wob en Awb kan artikel 105 Grondwet ook niet worden aangemerkt als een verplichting om pas op Prinsjesdag het parlement te informeren over de Miljoenennota. Immers: uit artikel 105, eerste en tweede lid volgt uitsluitend dat op Prinsjesdag de 'begrotingswetten' worden ingediend. De Miljoenennota is, zoals u weet, geen wet, maar bevat slechts kerncijfers en een toelichting op de hoofdlijnen van het te voeren beleid.

Bijkomend constateren wij dat de facto onderdelen al openbaar zijn. Dit selecte en daarmee mogelijk vertekende situatie creëert vanuit het algemeen belang gezien een onwenselijke situatie. Dit is alleen op te lossen door het gevraagde integraal openbaar te maken. We verwijzen in dit verband ook naar de directe openbaarmaking van de MEV door het Centraal Planbureau, nadat RTL Nieuws daar vorige jaar uit/over publiceerde.

Ook een beroep op de 'restgrond' van de onevenredige benadeling zal ons inziens voor een rechter geen stand kunnen houden. Allereerst is sprake van de vraag of sprake is van nadeel, en hoe een eventueel nadeel zich verhoudt tot het zwaarwegend maatschappelijk, politiek en journalistiek belang bij openbaarmaking nu.

Tot slot zouden wij u in overweging willen geven dat de advisering door de Raad van State ook niet kan worden aangemerkt als intern beraad - zowel het commentaar van de Raad van State als de reactie van het kabinet worden later openbaar; bovendien is er het precedent van openbaarmaking van een wetsvoorstel van VWS, vóór ontvangst van het advies. Ook betrekken wij de stelling dat de Miljoenennota niet kan worden aangemerkt als een persoonlijke beleidsopvatting; het is een door de Ministerraad geaccordeerd beleidsdocument.

Wij verzoeken u om bij uw beslissing en motivering in te gaan op alle hiervoor ingebrachte overwegingen. Uiteraard zijn wij graag beschikbaar voor overleg over manieren waarop aan dit verzoek gevolg kan worden gegeven.

Met vriendelijke groet,

Pieter Klein, adjunct-hoofdredacteur, mede namens
Kees Berghuis, chef politieke redactie

Correspondentie gegevens voor dit verzoek:
RTL Nieuws
t.a.v. Pieter Klein
Postbus 15016
1200 TV HILVERSUM